

Ценностни аспекти на педагогическото ежедневие
Value Aspects of the Pedagogical Daily Round

ДА ПОМОГНЕМ НА ДЕЦАТА ДА ОТВОРЯТ СЪРЦАТА СИ

Иванка Дебелушина
Нина Маврикова

Основно училище „Неофит Рилски“ – Велинград

Резюме. Съдържанието на статията се базира на едногодишна работа с ученици от 1. – 4. клас от ОУ „Неофит Рилски“ – Велинград и представя използваните методи и начини за полагане на основите за възпитаване на ценности и добродетели у децата в тази възрастова група.

Keywords: fostering values and virtues, students of 1.– 4. grade

„Ние мъдрувахме над идеята да възпитаваме младото поколение, без да се докоснем до сърцата им. Ние възпитавахме в патриотизъм, но защо са толкова малко патриотите... И защо се размножават така бързо безразличието и духовната слепота. Ние възпитавахме в честност и нравственост, но наоколо се е възцарила безнравственост, честността е подложена на присмех. Ние възпитавахме култура. Но много от нас с лекота подмениха останалите в душата им лъчи с тъмнина.“ Тези мъдри думи на хуманиста педагог Шалва Амонашвили ни карат да се замислим над въпроса:

С какво можем да помогнем на нашите ученици, за да отворят те сърцата си? Как да измъкнем децата от тази виртуалност? Как да възвърнем у тях изконните ценности и добродетели?

Началните учители в ОУ „Неофит Рилски“ поставят пред децата дългосрочни, но напълно постижими цели:

1. Да бъдат милосърдни и да откликват на чуждата болка.
2. Да използват таланта и труда си с цел да създават радост на околните.
3. Да се опитват да гледат на възрастта като свое бъдеще, да уважават и да помагат на възрастните хора.
4. Да се научат да бъдат отговорни към по-малките, да им помагат и да полагат целенасочени усилия към сприятеляване с тях.
5. Да се научат да обичат Родината си, да се отнасят с уважение към вековната ни култура.
6. Да уважават човека, независимо от етническата му принадлежност и социален статус.

1-ва цел: Да бъдат милосърдни и да откликват на чуждата болка

Не е лесно да научиш един първокласник да бъде милосърден и да е готов да даде своето на другите. В тази възраст те са научени само да получават, независимо от кого.

Вниманието на децата беше насочено към една обява – зов за помощ от ОУ „Драган Манчов“, публикувана във Facebook. Тъжната история на дечицата в неравностойно положение, прочитът на „Паничка мед“ от А. Каралийчев и „Малката кибритопродавачка“ на Андерсен бързо впечатляват малките ученици. Постепенно у тях започва да се заражда мисълта: „И аз мога да бъда полезен и по-добър, като дарявам нещо свое“. В продължение на една седмица, те донасят свои дрешки, любимите си играчки и всичко, което би могло да зарадва и да помогне на децата от помощното училище. Сами пакетираат и подреждат даренията, украсяват чантите и изработват картички за своите бъдещи приятели. Сами пренасят и предават даренията и любовта си на своите непознати все още другарчета. Поставена беше една от тухлите в сградата, която искахме да построим – сградата на добротата и положителната ценностна система.

2-ра цел: Да използват таланта и труда си с цел да създават радост на околните

Децата участват в театралната школа към училището, непрекъснато търсят поводи да покажат колко талантиливи актьори са. Още със започването на учебната година стартира техният театрален маратон – програма със скечове и танци за първия учебен ден; подготовка с обсъждане на декори и костюми за Коледа – „Объркана новогодишна пиеса“, представена с много коледни емоции и настроение. Празникът „Св. Валентин“ дава повод за подготовка на уникална комбинация от скечове, танци и песни: „Ромео и Жулиета, или нека да се обичаме повече“. Следват Модерен театър на импровизирана сцена, представяне на хумористичните постановки „Пейката“ и „Много шум за нещо“.

3-та цел: Да се опитват да гледат на възрастта като свое бъдеще, да уважават и да помагат на възрастните хора

Часовете „Занимания по интереси“ на учениците от I и II клас често се провеждат в компютърните кабинети. Там децата се научават да рисуват с програмата Paint и да създават красиви детски рисунки на различни теми. Разбират, че могат да използват таланта си и да се поставят основите на детско предприемачество. Целта е да разберат, че със собствения си труд и талант могат да спечелят средства и да стигнат до извода, че с тях могат да зарадват другите.

Първи март е повод малките първокласници да нарисуват красиви мартенски картички. Част от тях подаряват на децата, учителите и възпитателите от детската градина. С останалите организират благотворителен базар. Събраните средства децата избират да вложат в плодове, с които да зарадват хората от Старческия дом в града.

4-та цел: Да научим учениците си да се чувстват отговорни за по-малките, да полагат усилия за сприятеляване

През учебната година учениците общуват с децата от ЦДГ „Еделвайс“ и им помагат според своите сили с:

- театрални постановки от по-големите и включване на децата от групите в театрални шоу-програми („Весело хорце“, „Ние сме приятели“);
- картички и подаръци за баба Марта;
- празници на приятелството с много танци, хора и хумористични скетчове;
- покани за обратни визити в нашето училище, разходки из класните стаи и компютърни игри, където по-големите обучават по-малките.

5-та цел: Да се научат да обичат Родината си, да се отнасят с уважение към вековната ни култура

Децата участват в празниците на патрона на града – Вела Пеева, и при посещенията си в къщата-музей подаряват изработени от тях електронни картички и детски компютърни рисунки, с които е подреден временен кът.

6-та цел: Да уважават човека, независимо от етническата му принадлежност и социален статус

Играта е средство за общуване, за създаване на приятелства и изграждане на характери. В училището се обучават ученици от различни етноси и с различен социален статус. Децата се насърчават да се уважават взаимно, учат се да бъдат хора, защото децата, независимо от цвета на кожата, са деца. А под тази дума ние разбираме – **Доброта, Нежност, Великодушие, Чистота.**

Създавайки ентузиазъм у учениците си, ние самите се заразяваме от него. Понякога техните постъпки учат и нас самите да бъдем по-благородни и отзивчиви към околните. Детското сърчице е любящо и всеотдайно, стига да успееш да достигнеш до него.

LET'S HELP CHILDREN TO OPEN THEIR HEARTS

Abstract. The article is based on a one-year working with students from 1-4 grade of Neophyte Rilski school - Velingrad and presents the methods and ways of laying the foundations for fostering values and virtues in children in this age group.

Ivanka Debeluchina
Nina Mavrikova

✉ Secondary school „Neophyte Rilski“
Velingrad